Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0216

Έκθεση της Επιτροπής του 2025 για το Μαυροβούνιο

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Ιουνίου 2026 σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής του 2025 για το Μαυροβούνιο (2025/2253(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου[1], που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2010,

– έχοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 15 Δεκεμβρίου 2008,

– έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2010)0670), την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2010, για τη χορήγηση στο Μαυροβούνιο καθεστώτος υποψήφιας χώρας και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2012, για την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη

---

1 ΕΕ L 108 της 29.4.2010, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.

2 ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[3],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 19ης και 20ής Ιουνίου 2003, στη Θεσσαλονίκη,

– έχοντας υπόψη τις συνόδους κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων, που πραγματοποιήθηκαν στη Σόφια (Βουλγαρία), στο Ζάγκρεμπ (Κροατία) και στο Brdo pri Kranju (Σλοβενία) το 2018, το 2020 και το 2021, αντίστοιχα,

– έχοντας υπόψη τη σύνοδο των ηγετών και ηγέτιδων των Δυτικών Βαλκανίων, της 1ης Ιουλίου 2025, στα Σκόπια της Βόρειας Μακεδονίας, σχετικά με το σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση από τη σύνοδο κορυφής ΕΕ–Δυτικών Βαλκανίων της 17ης Δεκεμβρίου 2025,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας, της 16ης Δεκεμβρίου 2025, σχετικά με τη διεύρυνση,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που ξεκίνησε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της προεδρίας της συνόδου κορυφής του 2025, που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2025, σχετικά με τη διαδικασία του Βερολίνου

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Ιουλίου 2025, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το κράτος δικαίου – Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2025)0900), και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το κράτος

---

[3] ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

δικαίου – Κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στο Μαυροβούνιο» (SWD(2025)0929),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Νοεμβρίου 2025, με τίτλο «Ανακοίνωση σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ 2025» (COM(2025)0690), και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, με τίτλο «Έκθεση του 2025 για το Μαυροβούνιο» (SWD(2025)0754),

– έχοντας υπόψη την επισκόπηση και την αξιολόγηση της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2025, σχετικά με το πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης του Μαυροβουνίου, καθώς και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου με τους περιφερειακούς εταίρους της 13ης Μαΐου 2025,

– έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα των Διασκέψεων Προσχώρησης με το Μαυροβούνιο της 22ας Ιουνίου 2021, της 13ης Δεκεμβρίου 2021, της 29ης Ιανουαρίου 2024, της 26ης Ιουνίου 2024, της 16ης Δεκεμβρίου 2024, της 27ης Ιουνίου 2025, της 16ης Δεκεμβρίου 2025, της 26ης Ιανουαρίου 2026 και της 17ης Μαρτίου 2026,

– έχοντας υπόψη το αποτέλεσμα της 11ης συνεδρίασης του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ–Μαυροβουνίου, που πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2022,

– έχοντας υπόψη τον ενωσιακό κατάλογο μη συνεργάσιμων περιοχών φορολογικής δικαιοδοσίας,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση και τις συστάσεις που εγκρίθηκαν κατά την 23η και την 24η συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ–Μαυροβουνίου, που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 3 Απριλίου 2025 και στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου 2025 αντίστοιχα,

– έχοντας υπόψη την προσχώρηση του Μαυροβουνίου στο ΝΑΤΟ στις 5 Ιουνίου 2017,

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0143/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση αποτελεί βασικό μέσο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και στρατηγική επένδυση στην ειρήνη, την ασφάλεια και την ευημερία στην ευρωπαϊκή ήπειρο, ιδίως στο πλαίσιο του εξελισσόμενου γεωπολιτικού τοπίου και των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας στην Ευρώπη·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε υποψήφια χώρα αξιολογείται βάσει των επιδόσεών της όσον αφορά την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, με αυστηρές αλλά δίκαιες προϋποθέσεις και μετρήσιμα αποτελέσματα, ιδίως στους τομείς του κράτους δικαίου και της ευθυγράμμισης με τις αξίες της ΕΕ και την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ το 2008· λαμβάνοντας υπόψη ότι της χορηγήθηκε καθεστώς υποψήφιας χώρας το 2010· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν το 2012· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβέρνηση του Μαυροβουνίου έχει δηλώσει τη φιλοδοξία της να καταστεί το 28ο κράτος μέλος της ΕΕ έως το 2028·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο είναι η υποψήφια χώρα που έχει σημειώσει τη μεγαλύτερη πρόοδο προς την ένταξη στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο έχει ανοίξει και τα 33 διαπραγματευτικά κεφάλαια, ορισμένα από τα οποία έχουν ήδη κλείσει· λαμβάνοντας υπόψη ότι η περαιτέρω πρόοδος εξαρτάται από αποτελέσματα διαρκείας στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στα κεφάλαια 23 και 24·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ είναι ο πλέον αξιόπιστος εταίρος του Μαυροβουνίου και την εμπιστεύεται το 69 % των πολιτών της χώρας, ποσοστό που συγκαταλέγεται μεταξύ των υψηλότερων ποσοστών όσον αφορά την εμπιστοσύνη προς την ΕΕ στην περιοχή· λαμβάνοντας υπόψη ότι το γεγονός αυτό αυξάνει την υποχρέωση των πολιτικών παραγόντων να επιτύχουν υπεύθυνες, συνεπείς και αποτελεσματικές μεταρρυθμίσεις·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σταθερή πολιτική δέσμευση τόσο των υποψήφιων χωρών όσο και της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της συνέπειας, της αξιοπιστίας, της διαφάνειας και της συνολικής αποτελεσματικότητας της διαδικασίας διεύρυνσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα διμερή ζητήματα θα πρέπει να επιλύονται σε διμερές επίπεδο και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την παρεμπόδιση ή την περαιτέρω πολιτικοποίηση της διαδικασίας διεύρυνσης·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ παραμένει ο κύριος οικονομικός και χρηματοπιστωτικός εταίρος του Μαυροβουνίου, καθώς είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομαλή λειτουργία των εμπορικών και μεταφορικών ροών μεταξύ του Μαυροβουνίου και της ΕΕ είναι απαραίτητη για την οικονομική σταθερότητα, την ανθεκτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού και τη σταδιακή ενσωμάτωση της χώρας στην εσωτερική αγορά της ΕΕ·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σταθερότητα του Μαυροβουνίου είναι απαραίτητη για την ασφάλεια των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εξωτερικά πολιτικά έργα που επιδιώκουν

διασυνοριακή επιρροή με βάση εθνοτικές ή θρησκευτικές πεποιθήσεις ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμευσης της κυριαρχίας και της συνταγματικής τάξης των κρατών στην περιοχή· λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων έγκειται στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και όχι σε ανταγωνιστικές γεωπολιτικές σφαίρες επιρροής ή σε περιφερειακές ευθυγραμμίσεις με εθνοτικό προσανατολισμό·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο παραμένει ευάλωτο σε απόπειρες χειραγώγησης του χώρου πληροφοριών από το εξωτερικό και από το εσωτερικό· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή έχει υπογραμμίσει την ανάγκη να κλείσει ο χώρος για εξωτερικές παρεμβάσεις και χειραγώγηση των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης, και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της κοινωνίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ρωσία έχει επιδιώξει να προωθήσει την επιρροή της στα Δυτικά Βαλκάνια, μεταξύ άλλων στο Μαυροβούνιο, μέσω της στρατηγικής ανάπτυξης θρησκευτικών και πολιτιστικών αφηγημάτων καθώς και αφηγημάτων που λέγεται ότι βασίζονται σε αξίες, με στόχο τη διαμόρφωση του δημόσιου λόγου και την υπονόμευση της ευρωατλαντικής ολοκλήρωσης·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την σχετική θεσμική πρόοδο, η διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα εξακολουθούν να υπάρχουν σε διάφορους τομείς της οικονομίας και των δημόσιων θεσμών του Μαυροβουνίου·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας και της χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης παραμένει ακρογωνιαίος λίθος της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της εμπιστοσύνης στο πλαίσιο της ένταξης στην ΕΕ·

Δέσμευση για την προσχώρηση στην ΕΕ

1. χαιρετίζει τη σταθερή πρόοδο του Μαυροβουνίου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την ΕΕ, η οποία υποστηρίζεται από ευρεία πολιτική δέσμευση και φιλοδοξία να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις έως το τέλος του 2026· εκφράζει την ικανοποίησή του για το προσωρινό κλείσιμο έξι επιπλέον διαπραγματευτικών κεφαλαίων το 2025 και τεσσάρων το 2026, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός να ανέρχεται σε 16 κεφάλαια· επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή του για το μέλλον της χώρας στην ΕΕ· επικροτεί τη σύσταση, στο Συμβούλιο, ad hoc ομάδας εργασίας για την εκπόνηση συνθήκης προσχώρησης για το Μαυροβούνιο, ως σημαντικό και έγκαιρο βήμα για την προαγωγή της τελικής φάσης της διαδικασίας προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ και την επιβεβαίωση της προσήλωσης της ΕΕ στη διεύρυνση·

2. επαναβεβαιώνει ότι το Μαυροβούνιο παραμένει ο πρωτοπόρος στη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ και τονίζει ότι ο ρυθμός και η αλληλουχία της διεύρυνσης πρέπει να εξακολουθήσουν να καθορίζονται από την αρχή της μεμονωμένης αξίας· υπογραμμίζει ότι η πρόοδος προς την προσχώρηση θα πρέπει να αξιολογείται αυστηρά με βάση την αντικειμενική εκπλήρωση των καθορισμένων κριτηρίων αξιολόγησης· ζητεί να καταβληθούν συνεχείς μεταρρυθμιστικές προσπάθειες με μια εξίσου αξιόπιστη, προβλέψιμη και έγκαιρη προοπτική της ΕΕ· τονίζει ότι η ακεραιότητα της πολιτικής διεύρυνσης βασίζεται στη συνοχή, τη δικαιοσύνη και την ίση μεταχείριση, αντικατοπτρίζοντας το αποδεδειγμένο επίπεδο ετοιμότητας κάθε υποψήφιας χώρας·

3. χαιρετίζει την ευρεία και συνεπή δημόσια στήριξη των πολιτών του Μαυροβουνίου στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, με μια ισχυρή πλειοψηφία των πολιτών να εκφράζει εμπιστοσύνη στο μέλλον του Μαυροβουνίου εντός της ΕΕ·

4. ενθαρρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες να παραμείνουν προσηλωμένοι, να διατηρήσουν την δυναμική προς την επιτυχή ολοκλήρωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την επίτευξη των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων· υπογραμμίζει την ανάγκη για πολιτική σταθερότητα και εποικοδομητική διακομματική συνεργασία στο πλαίσιο αυτό· τονίζει ότι η πραγματική πρόοδος εξαρτάται από την αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που έχουν εγκριθεί και από τα διαρκή, μετρήσιμα αποτελέσματα στον τομέα του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου και οργανωμένου εγκλήματος· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να προχωρήσει περαιτέρω στην εκπλήρωση των τελικών κριτηρίων αξιολόγησης, ιδίως για τα κεφάλαια 23 και 24·

5. καλεί όλες τις κρατικές αρχές να ενεργήσουν με πνεύμα θεσμικής ευθύνης, διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές διαφορές δεν καθυστερούν την έγκριση και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ· τονίζει ότι η διασφάλιση του στρατηγικού στόχου της ένταξης στην ΕΕ πρέπει να παραμείνει κοινή εθνική προτεραιότητα πάνω από κομματικά ζητήματα· παροτρύνει το κοινοβούλιο και την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να αποτρέψουν την απομάκρυνση της προσοχής από την ατζέντα της ΕΕ ή την παρεμπόδιση των σχέσεων με τους γείτονες του Μαυροβουνίου ως αποτέλεσμα της πολιτικής που είναι επικεντρωμένη στην ταυτότητα, διασφαλίζοντας την σταθερή προσήλωση του Μαυροβουνίου στην πορεία του προς την ένταξη στην ΕΕ·

6. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο, ως την πλέον προηγμένη υπό ένταξη χώρα, να συνεχίσει να διαδραματίζει εποικοδομητικό και σταθεροποιητικό ρόλο στην περιοχή και να αποδείξει μέσω της

ηγεσίας ότι η κυριαρχία, η ταυτότητα του πολίτη και η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση αλληλοενισχύονται·

7. χαιρετίζει τη σταθερή πλήρη ευθυγράμμιση του Μαυροβουνίου με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα περιοριστικά μέτρα της Ένωσης και, συγκεκριμένα, εκείνα που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και την βασισμένη σε αρχές στάση του στα Ηνωμένα Έθνη και τη συμμετοχή του σε αποστολές και επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων στην ΕΕ, καθώς και στο ΝΑΤΟ και σε άλλες διεθνείς πολυμερείς αποστολές, συμπεριλαμβανομένων της επιχείρησης ATALANTA της ναυτικής δύναμης της ΕΕ, της αποστολής της ΕΕ για τη στρατιωτική συνδρομή με σκοπό τη στήριξη της Ουκρανίας (EUMAM Ukraine) και της ειρηνευτικής δύναμης στο Κοσσυφοπέδιο· επαινεί την απόφαση του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου να εγκρίνει τη συμμετοχή της χώρας στην EUMAM Ukraine· επαναβεβαιώνει ότι η συνεπής ευθυγράμμιση του Μαυροβουνίου με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων κατά της Ρωσίας, αποτελεί βασικό δείκτη του στρατηγικού προσανατολισμού του· τονίζει ότι η ευθυγράμμιση αυτή πρέπει να παραμείνει αταλάντευτη· υπογραμμίζει ότι η ακλόνητη προσήλωση των πολιτικών εκπροσώπων του Μαυροβουνίου στην ανεξάρτητη κρατική υπόσταση και στον στρατηγικό ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας παραμένει βασικό πολιτικό κριτήριο παράλληλα με τα κριτήρια αξιολόγησης για τις τεχνικές μεταρρυθμίσεις·

8. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον διάλογο ΕΕ-Μαυροβουνίου σχετικά με την ασφάλεια και την άμυνα, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται διαρθρωμένες ανταλλαγές σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, την ανθεκτικότητα σε αναδυόμενες απειλές και τη συνεργασία για τη στήριξη της Ουκρανίας·

9. εκφράζει την ικανοποίησή του για την απόφαση του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου να στείλει μέλη των ενόπλων δυνάμεών του προκειμένου να συμμετάσχουν στην EUMAM, ως απόδειξη της σαφούς και αταλάντευτης ευθυγράμμισης με τις προτεραιότητες ασφάλειας της ΕΕ και του ΝΑΤΟ· υπενθυμίζει ότι το Μαυροβούνιο αποτελεί βασικό σύμμαχο της ΕΕ στην περιοχή· χαιρετίζει την απόφαση της κυβέρνησης του Μαυροβουνίου να τηρήσει τη δέσμευση του 2 % για αμυντικές δαπάνες·

10. εξακολουθεί να εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τις επίμονες και εντεινόμενες κακόβουλες εξωτερικές παρεμβάσεις, τις αποσταθεροποιητικές δραστηριότητες, τις υβριδικές απειλές και τις εκστρατείες παραπληροφόρησης από παράγοντες τρίτων χωρών στο Μαυροβούνιο με στόχο την υπονόμευση των δημοκρατικών θεσμών, της κοινωνικής συνοχής, του στρατηγικού προσανατολισμού του Μαυροβουνίου προς την ΕΕ και της ένταξης στο ΝΑΤΟ·

υπογραμμίζει ότι αυτές οι παρεμβάσεις αποτελούν άμεση πρόκληση για το κράτος δικαίου, τη δημοκρατική διακυβέρνηση και την εθνική κυριαρχία· σημειώνει ειδικότερα την κακόβουλη επιρροή της Κίνας, της Ρωσίας και της Σερβίας·

11. σημειώνει με σοβαρή ανησυχία τις αναφορές ότι οι υποστηρικτές του Σέρβου προέδρου Vučić ταξίδεψαν στο Τίβατ στις 3 Ιουνίου 2026 σε μια απόπειρα να αποσταθεροποιήσουν το Μαυροβούνιο και να διαταράξουν τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων· σημειώνει ακόμη ότι ορισμένα από τα εμπλεκόμενα άτομα είχαν προηγουμένως εντοπιστεί σε φιλοκυβερνητικές κινητοποιήσεις, είχαν συμμετάσχει σε προσπάθειες καταστολής φοιτητικών διαδηλώσεων στη Σερβία και είχαν στο μητρώο τους βίαια ποινικά αδικήματα ή πλημμελήματα· καταδικάζει απερίφραστα τις ενέργειες των δομών που συνδέονται με το σερβικό κυβερνών κόμμα οι οποίες αποσκοπούν στην αποσταθεροποίηση του Μαυροβουνίου και την υπονόμευση της προόδου του προς την προσχώρηση στην ΕΕ·

12. ζητεί την ανάπτυξη εξατομικευμένης στήριξης από την ΕΕ και το ΝΑΤΟ και την ενισχυμένη συνεργασία τους με το Μαυροβούνιο για τη θέσπιση ισχυρότερων μέτρων για την αντιμετώπιση αυτών των υβριδικών απειλών, της χειραγώγησης των πληροφοριών από το εξωτερικό και της συγκεκαλυμμένης πολιτικής χρηματοδότησης καθώς και για την ενίσχυση της κοινωνικής και θεσμικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας, της βελτίωσης του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, της διασφάλισης επαρκούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών και σύγχρονων διδακτικών πόρων, της ενίσχυσης της στρατηγικής επικοινωνίας, της βελτίωσης των ικανοτήτων καταπολέμησης της παραπληροφόρησης και της ενίσχυσης της διαφάνειας όσον αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μέσων ενημέρωσης· ενθαρρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι το Μαυροβούνιο θα μπορέσει να επωφεληθεί πλήρως από την Ευρωπαϊκή Ασπίδα Δημοκρατίας· ζητεί ισχυρότερους μηχανισμούς ελέγχου και ακεραιότητας εντός των υπηρεσιών ασφάλειας και πληροφοριών του Μαυροβουνίου·

13. εκφράζει την ανησυχία του για την πολιτική εργαλειοποίηση των θρησκευτικών θεσμών από εξωτερικούς παράγοντες· τονίζει ότι οι θρησκευτικές οργανώσεις πρέπει να λειτουργούν με διαφάνεια και ανεξάρτητα από εξωτερικές πολιτικές επιρροές, με πλήρη σεβασμό του συνταγματικού και κοσμικού πλαισίου του Μαυροβουνίου·

14. καλεί την ΕΕ και το Μαυροβούνιο να συνεχίσουν να επιδιώκουν και να ενισχύουν σημαντικά τη στοχευμένη στρατηγική επικοινωνία σχετικά με τα οφέλη της διεύρυνσης και της προσχώρησης στην ΕΕ, υιοθετώντας μια πιο προορατική και τοπικά προσαρμοσμένη προσέγγιση σε στενή συνεργασία με τα εθνικά θεσμικά όργανα και την κοινωνία των πολιτών· σημειώνει με ανησυχία ότι μόνο το 39 % των πολιτών στο Μαυροβούνιο αισθάνονται ότι έχουν καλή ή πολύ

καλή ενημέρωση σχετικά με την ΕΕ, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του Ειδικού Ευρωβαρόμετρου·

15. χαιρετίζει την ενεργό συμμετοχή του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ–Μαυροβουνίου·

16. χαιρετίζει τη διοργάνωση του Φόρουμ Πολιτών με θέμα «Οι πολίτες στην καρδιά της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που πραγματοποιήθηκε στις 20-21 Σεπτεμβρίου 2025 στην Ποντγκόριτσα του Μοντενέγκρο·

17. χαιρετίζει τον ορισμό των πόλεων Nikšić ως πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2030 και Ποντγκόριτσα ως ευρωπαϊκής πρωτεύουσας νεολαίας για το 2028, τονίζοντας τον ρόλο τους στην προώθηση της συμμετοχής των νέων, της καινοτομίας, των πολιτιστικών ανταλλαγών και των στενότερων δεσμών μεταξύ του Μαυροβουνίου και της ΕΕ·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

18. τονίζει τη σημασία του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στη διαδικασία προσχώρησης και υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο του στη διασφάλιση της δημοκρατικής λογοδοσίας, της κοινοβουλευτικής εποπτείας και της διαφάνειας της νομοθετικής διαδικασίας· ενθαρρύνει τον εποικοδομητικό διάλογο και τη συνεργασία σε ολόκληρο το πολιτικό φάσμα με σκοπό τη θέσπιση νομοθεσίας υψηλής ποιότητας που θα επιλύει ή θα βελτιώνει ουσιαστικά τα διαρθρωτικά προβλήματα και θα παράσχει στο Μαυροβούνιο τη δυνατότητα να σημειώσει πρόοδο στην πορεία ένταξής του· υπογραμμίζει ότι η στενή συνεργασία μεταξύ της κυβέρνησης και του κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου είναι ζωτικής σημασίας για την έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων· υπογραμμίζει ότι η επιτάχυνση της νομοθετικής διαδικασίας δεν θα πρέπει να περιορίζει τον ουσιαστικό κοινοβουλευτικό διάλογο ή τον ρόλο της αντιπολίτευσης, και ζητεί κατάλληλη ισορροπία μεταξύ του ρυθμού των μεταρρυθμίσεων και της ποιότητας του νομοθετικού ελέγχου·

19. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις τροποποιήσεις που επήλθαν στον εκλογικό νόμο του Μαυροβουνίου, ιδίως εκείνες που αφορούν την εποπτεία των μέσων ενημέρωσης και της χρηματοδότησης των προεκλογικών εκστρατειών, την ακεραιότητα των εκλογών, τις ποσοστώσεις φύλων στους εκλογικούς καταλόγους και την καθιέρωση μιας ενιαίας ημερομηνίας για τις τοπικές εκλογές· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμιστεί πλήρως με τα πρότυπα της ΕΕ και να εφαρμόσει πλήρως όλες τις εκκρεμείς συστάσεις που εκδόθηκαν από το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και την ομάδα κρατών κατά της

διαφθοράς, ιδίως όσον αφορά τη διαφάνεια των δαπανών των πολιτικών κομμάτων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των κονδυλίων που προορίζονται για τις οργανώσεις γυναικών σε πολιτικά κόμματα, τη διαδικτυακή πολιτική διαφήμιση, συμπεριλαμβανομένης της γνωστοποίησης των χορηγών και των κριτηρίων στόχευσης, καθώς και την πρόληψη της κατάχρησης κρατικών πόρων, την επικαιροποίηση του εκλογικού μητρώου και την αντιμετώπιση του ζητήματος της καταχώρισης τόπου διαμονής· υπενθυμίζει ότι αυτό θα πρέπει να γίνει μέσω διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασίας διαβούλευσης με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου, κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, να προστατεύουν συστηματικά το περιβάλλον εκλογικής πληροφόρησης με τη δημιουργία διαύλων ταχείας συνεργασίας μεταξύ της εκλογικής διοίκησης, της ρυθμιστικής αρχής των μέσων ενημέρωσης και των αρμόδιων αρχών, προκειμένου να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται η συντονισμένη παραπληροφόρηση και οι παράνομες παρεμβάσεις, με πλήρη σεβασμό της ελευθερίας της έκφρασης·

20. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμπερίληψη του Μαυροβουνίου στην έκθεση της Επιτροπής του 2025 για το κράτος δικαίου·

21. ζητεί να γίνονται ταχύτερα οι διορισμοί των δικαστών, με αξιοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες απαλλαγμένες από πολιτικές επιρροές, βασισμένες σε πραγματογνωσία και ακεραιότητα και χωρίς καθυστερήσεις κατά τη διεκπεραίωση, συμπεριλαμβανομένων των διορισμών στο Συνταγματικό Δικαστήριο και στα Δικαστικά και Εισαγγελικά Συμβούλια, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τα τελικά κριτήρια αξιολόγησης· τονίζει τον καίριο ρόλο ενός πλήρως λειτουργικού συνταγματικού δικαστηρίου για τη σταθερότητα της έννομης τάξης και του εκλογικού πλαισίου· εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τις συνεχείς καθυστερήσεις του διορισμού δικαστή του Συνταγματικού Δικαστηρίου, οι οποίες ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμευσης της πλήρους λειτουργίας ενός από τα σημαντικότερα θεσμικά όργανα για τη διασφάλιση του κράτους δικαίου και της ολοκλήρωσης της ΕΕ·

22. καλεί το Μαυροβούνιο να συνεχίσει την ευθυγράμμιση του νομικού του πλαισίου με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα για την ανεξαρτησία, τη λογοδοσία, την αμεροληψία, την ακεραιότητα και τον επαγγελματισμό της δικαιοσύνης, και να εφαρμόσει τις εκκρεμείς συστάσεις· ζητεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στο δικαστικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των καθυστερήσεων, ιδίως σε υποθέσεις διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού και την εκπλήρωση των προϋποθέσεων προσχώρησης στην ΕΕ· υπενθυμίζει ότι τα τελικά κριτήρια αξιολόγησης απαιτούν αποδεδειγμένα αποτελέσματα στην πράξη, συμπεριλαμβανομένων της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, της

επαρκούς στελέχωσης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των υποθέσεων, καθώς οι επίμονες διαρθρωτικές ελλείψεις εξακολουθούν να επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης· χαιρετίζει τα μέτρα για την ενίσχυση της ελκυστικότητας των δικαστικών σταδιοδρομιών· ζητεί την έγκριση του νόμου του Μαυροβουνίου για τους μισθούς και τα λοιπά δικαιώματα που σχετίζονται με την επιτέλεση των δικαστικών λειτουργιών και των λειτουργιών του Συνταγματικού Δικαστηρίου για τη διασφάλιση επαρκών, σταθερών και προβλέψιμων μισθών και συνθηκών εργασίας των δικαστών και των εισαγγελέων, που αποτελούν βασικές εγγυήσεις της ανεξαρτησίας τους και της ορθής λειτουργίας του δικαστικού συστήματος·

23. σημειώνει ότι οι εμπειρογνώμονες της κοινωνίας των πολιτών έχουν εκφράσει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την ουσία των σχεδίων τροποποιήσεων της κυβέρνησης που αφορούν το Εισαγγελικό Συμβούλιο, υποστηρίζοντας ότι δεν ενισχύουν ουσιαστικά την ανεξαρτησία του και ενδέχεται ακόμη και να καταστήσουν δυσκολότερη τη διασφάλιση πραγματικά ανεξάρτητης συμμετοχής· σημειώνει με ανησυχία την έγκριση των τροποποιήσεων του νόμου για τις εσωτερικές υποθέσεις και του νόμου για την Υπηρεσία Εθνικής Ασφάλειας, παρά τις έντονες επικρίσεις που εξέφρασαν η αντιπολίτευση και η κοινωνία των πολιτών· ζητεί επιτακτικά διαφανείς διαδικασίες και πραγματική συνεργασία και διαβούλευση, ιδίως όσον αφορά όλους τους νόμους για τη διαδικασία ολοκλήρωσης της ΕΕ, με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων της αντιπολίτευσης, των νομικών εμπειρογνωμόνων και της Επιτροπής·

24. καταδικάζει απερίφραστα τη συχνή πολιτική και δημόσια πίεση που ασκείται σε δικαστές και εισαγγελείς και καλεί τα αρμόδια θεσμικά όργανα να αντιδράσουν άμεσα και αποτελεσματικά για την προστασία της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητάς τους·

25. ζητεί περαιτέρω βελτίωση του ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά τις έρευνες και τις διώξεις που αφορούν τη διαφθορά υψηλού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένης της δήμευσης περιουσιακών στοιχείων· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εντείνει την προορατική έρευνα και δίωξη της διαφθοράς υψηλού επιπέδου και να ενισχύσει την ικανότητα και την αποτελεσματικότητα των δικαστικών φορέων και των φορέων καταπολέμησης της διαφθοράς· σημειώνει ότι η υπηρεσία για την πρόληψη της διαφθοράς εξακολουθεί να λειτουργεί με κενά στην ηγεσία, περιορισμένο προσωπικό και ανεπαρκή οικονομική ανεξαρτησία, γεγονός που περιορίζει τον συνολικό αντίκτυπό της, και ζητεί να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί η πλήρης επιχειρησιακή, οικονομική και λειτουργική ανεξαρτησία της σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα· ζητεί περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ και τα πρότυπα της ΕΕ στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς και προτρέπει το Μαυροβούνιο να υλοποιήσει όλες τις εκκρεμείς συστάσεις στον τομέα αυτό·

26. ζητεί την εφαρμογή ολοκληρωμένων πολιτικών ακεραιότητας για την προστασία των αρχών επιβολής του νόμου και του δικαστικού σώματος από τη διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα· ζητεί την θέσπιση πειθαρχικών μηχανισμών και ισχυρότερων και αποτελεσματικότερων δεοντολογικών μηχανισμών λογοδοσίας, ιδίως σε περιπτώσεις μη δήλωσης περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να διασφαλιστεί ουσιαστική και αποτελεσματική λογοδοσία στην πράξη· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε τομείς όπως η ρύθμιση της άσκησης πίεσης από ομάδες συμφερόντων, η προστασία των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος και η διαφάνεια των δημόσιων συμβάσεων, η οποία καταδεικνύει ότι οι στοχευμένες και ορθά εφαρμοζόμενες μεταρρυθμίσεις μπορούν να αποφέρουν απτά αποτελέσματα·

27. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των διώξεων και των δικαστικών διαδικασιών που αφορούν το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα, με σκοπό τη δημιουργία σταθερού ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά τις τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων· σημειώνει ότι, στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το Μαυροβούνιο έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση του πλαισίου του για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και όσον αφορά την εφαρμογή των κυρώσεων της ΕΕ·

28. επικροτεί τη συνεχή συνεργασία του Μαυροβουνίου με τον Frontex, την Ευρωπόλ, την Eurojust και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου για την αντιμετώπιση του διασυνοριακού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της διακίνησης όπλων, ναρκωτικών και ανθρώπων, και για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του εξτρεμισμού· τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας στον τομέα της καταπολέμησης των ναρκωτικών·

29. επαναλαμβάνει τις εκκλήσεις του προς το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει πλήρως την πολιτική του σε θέματα θεωρήσεων με εκείνη της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις χώρες που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια· σημειώνει την απόφαση της κυβέρνησης του Μαυροβουνίου να αφαιρέσει αρκετές χώρες από τον κατάλογο των χωρών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης το 2025· υπενθυμίζει ότι πρόκειται για το τελικό κριτήριο αξιολόγησης σύμφωνα με το κεφάλαιο 24·

30. υπογραμμίζει τη σημασία μιας διαφανούς και υπεύθυνης δημόσιας διοίκησης, μιας ισχυρότερης διοικητικής ικανότητας και μιας επαγγελματικής και αξιοκρατικής δημόσιας διοίκησης· σημειώνει με ανησυχία ότι οι συνεχιζόμενες μεγάλης κλίμακας προσλήψεις στη δημόσια διοίκηση, χωρίς διαφανή κριτήρια και σαφείς εκτιμήσεις

αναγκών, υπονομεύουν τις αρχές των αξιοκρατικών προσλήψεων και της επαγγελματοποίησης· ζητεί την περαιτέρω αποπολιτικοποίηση των διορισμών ανώτερων δημόσιων υπαλλήλων, τη θέσπιση σαφών μηχανισμών αξιολόγησης βάσει επιδόσεων και τη συνέχεια της εμπειρογνωσίας·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

31. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι εθνικές μειονότητες και οι ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και των Αιγυπτίων, των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+, εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις, ρητορική μίσους, ιδίως στο διαδίκτυο, και εγκλήματα μίσους στο Μαυροβούνιο· χαιρετίζει την πρόσφατη έγκριση του νόμου για την προστασία της ισότητας και την απαγόρευση των διακρίσεων· ζητεί να ενισχυθεί η εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης για τις εθνοτικές κοινότητες, διασφαλίζοντας ότι όλες οι εθνοτικές, θρησκευτικές και κοινωνικές ομάδες θα έχουν ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες και θα μπορούν να συμμετέχουν πλήρως και αποτελεσματικά στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή· αναγνωρίζει ότι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των μειονοτήτων είναι θεμελιώδους σημασίας για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της δημοκρατικής διακυβέρνησης και την προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εγκρίνει και να επιβάλει ολοκληρωμένη νομοθεσία και πολιτικές που να αποτρέπουν τις διακρίσεις και να προωθούν τη συμπεριληπτικότητα·

32. καλεί το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει πλήρως τον νόμο περί καταχωρισμένων συντροφικών σχέσεων·

33. καλεί το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει μια στρατηγική αποϊδρυματοποίησης για τα άτομα με αναπηρία, καθώς και ένα ισχυρό σύστημα προστασίας των παιδιών που να βασίζεται στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας·

34. αναγνωρίζει τον πολυεθνικό χαρακτήρα της κοινωνίας του Μαυροβουνίου και ζητεί να ενισχυθεί ο σεβασμός όλων των γλωσσών, των παραδόσεων και της πολιτιστικής κληρονομιάς των τοπικών κοινοτήτων και των εθνικών μειονοτήτων· ζητεί από το Μαυροβούνιο να εντείνει τις προσπάθειες για τη διασφάλιση της χρήσης χωρίς διακρίσεις των μειονοτικών γλωσσών στην εκπαίδευση και σε ειδικούς διαύλους των κρατικών και τοπικών μέσων ενημέρωσης· ζητεί σεβασμό της πολυεθνικής ταυτότητας του κόλπου του Kotor, ιδίως αναγνωρίζοντας την πολιτιστική κληρονομιά της κροατικής κοινότητας· εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για τις μαζικές εν εξελίξει κατασκευαστικές εργασίες στην τοποθεσία της UNESCO στον κόλπο του Kotor, οι οποίες έχουν αντίκτυπο στη διατήρηση της κληρονομιάς και στην προστασία του φυσικού χώρου, και ζητεί την ολοκλήρωση της νομικής προστασίας του πάρκου Miločer·

35. επισημαίνει ότι οι συζητήσεις που αφορούν την ταυτότητα πρέπει να πραγματοποιούνται με ευαισθησία και συμπεριληπτικότητα, ώστε να προλαμβάνεται η πόλωση και να επιτυγχάνεται ευρεία συναίνεση σε θέματα κομβικού ενδιαφέροντος για την ανεξαρτησία, την κυριαρχία και την ευρωπαϊκή πορεία του Μαυροβουνίου· επαναλαμβάνει την ανησυχία του για τις προσπάθειες τροποποίησης του νόμου περί ιθαγένειας του Μαυροβουνίου στο κοινοβούλιο της χώρας με σκοπό την απόκτηση διπλής ιθαγένειας, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην ταυτότητα της χώρας· ενθαρρύνει τις αρχές να συνεχίσουν να διαβουλεύονται και να συντονίζονται με την ΕΕ σε ό,τι αφορά πιθανές αλλαγές στη νομοθεσία, ώστε να διασφαλιστεί ότι ευθυγραμμίζεται πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα και σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα·

36. καταδικάζει έντονα κάθε ρητορική μίσους, ιδίως στο διαδίκτυο, καθώς και κάθε έγκλημα μίσους· εκφράζει την ικανοποίησή του για την αύξηση του αριθμού των διώξεων για ρατσισμό και ρητορική μίσους, αλλά εκφράζει την ανησυχία του για την ανεπαρκή δράση κατά ομιλιών, δημόσιων δηλώσεων ή συμβολικών πράξεων που εξυμνούν εγκληματίες πολέμου ή αναθεωρούν ιστορικά γεγονότα· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εντείνει τη θεσμική του αντίδραση στη ρητορική μίσους, να εξασφαλίσει αποτελεσματικές έρευνες και διώξει και να ευθυγραμμιστεί πλήρως με το κεκτημένο της ΕΕ·

37. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των πλαισίων του για τα θεμελιώδη δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και της προστασίας των ευάλωτων ατόμων, και να εφαρμόσει όλες τις συστάσεις των διεθνών φορέων παρακολούθησης·

38. τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι διακρίσεις κατά των γυναικών, ιδίως εκείνων που προέρχονται από μειονοτικές ομάδες· εκφράζει την ανησυχία του για τους γάμους παιδιών που πλήττουν δυσανάλογα τα κορίτσια από τις κοινότητες των Ρομά και των Αιγυπτίων στο Μαυροβούνιο· εκφράζει τη λύπη του για την ευρεία διάδοση της έμφυλης βίας και της νοοτροπίας επίρριψης ευθυνών στα θύματα, καθώς και της ρητορικής μίσους και της παραπληροφόρησης με βάση το φύλο, μεταξύ άλλων στο διαδίκτυο, ιδίως κατά των γυναικών στον δημόσιο και πολιτικό βίο· καλεί το Μαυροβούνιο να διαθέσει επαρκείς πόρους και χρηματοδότηση για το πλαίσιο ισότητας των φύλων και να εξασφαλίσει τον κατάλληλο συντονισμό και την επιβολή του· καλεί τις αντίστοιχες αρχές να επιδεικνύουν μεγαλύτερη επαγρύπνηση και να θεσπίσουν συστήματα στήριξης για τα θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας· ζητεί να βελτιωθεί η συλλογή δεδομένων σχετικά με την ενδοοικογενειακή και έμφυλη βία, τα εισοδήματα και τους μισθούς, την υγεία και την κοινωνική ασφάλιση· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να διασφαλίσουν την αυξημένη πολιτική συμμετοχή των γυναικών:

39. σημειώνει την πολιτική μηδενικής ανοχής του Μαυροβουνίου έναντι της βίας κατά δημοσιογράφων και καταδικάζει τον εκφοβισμό και όλα τα περιστατικά ισχυρών λεκτικών επιθέσεων κατά εκπροσώπων των μέσων ενημέρωσης και της κοινωνίας των πολιτών και, ιδίως, εκείνων που αφορούν γυναίκες που εργάζονται στα μέσα επικοινωνίας και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από δημόσιους αξιωματούχους και πολιτικά κόμματα· εκφράζει την ανησυχία του για τη χρήση άτυπων κλητεύσεων και ανακριτικών συνεντεύξεων κατά δημοσιογράφων, αρθρογράφων και παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών για την άσκηση κριτικής σε δημόσιους αξιωματούχους· ζητεί την ταχεία και αποτελεσματική επιβολή του νόμου και την αποτελεσματική δικαστική προστασία, με προτεραιότητα στη διεξαγωγή ερευνών και στην πλήρη και αποτελεσματική παρακολούθηση των ανεπίλυτων υποθέσεων, όπως η δολοφονία του Duško Jovanović, καθώς και στις αποτρεπτικές κυρώσεις· σημειώνει ότι το νομικό σύστημα του Μαυροβουνίου δεν διαθέτει συγκεκριμένο ορισμό των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού ή ταχεία διαδικασία για τον εντοπισμό και την απόρριψή τους, και ζητεί την θέσπιση τέτοιων μηχανισμών·

40. υπογραμμίζει τον βασικό ρόλο της ελευθερίας και πολυφωνίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης ως θεμελιώδους πυλώνα της δημοκρατικής κοινωνίας· υπενθυμίζει ότι η διασφάλιση της ανεξαρτησίας του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα και της ρυθμιστικής αρχής των μέσων ενημέρωσης παραμένει κριτήριο αξιολόγησης του κεφαλαίου 23· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η πλήρης διαφάνεια όσον αφορά την ιδιοκτησία των μέσων ενημέρωσης και τη χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων για τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης· χαιρετίζει τον πρόσφατο διορισμό μελών στο Συμβούλιο του Οργανισμού υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων και τονίζει ότι ο Οργανισμός πρέπει να είναι σε θέση να λειτουργεί ανεξάρτητα, χωρίς πολιτικές επιρροές· εκφράζει την ανησυχία του για τις συνεχιζόμενες πολιτικές επιρροές στον δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα και καλεί τις αρχές να σεβαστούν τις δικαστικές διαδικασίες, να αποκαταστήσουν τη νομιμότητα και να εγγυηθούν τη θεσμική και συντακτική ανεξαρτησία του ραδιοτηλεοπτικού φορέα· καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία του για τα μέσα ενημέρωσης με την ευρωπαϊκή πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης[4] και να αυξήσει την ανθεκτικότητα έναντι της ξένης επιρροής και της παραπληροφόρησης· ζητεί πλήρη διαφάνεια των δομών ιδιοκτησίας

---

[4] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1083 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για τις υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ (ευρωπαϊκός κανονισμός για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) (ΕΕ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

των μέσων ενημέρωσης και των ξένων πηγών χρηματοδότησης, ιδίως όταν συνδέονται με πολιτικούς παράγοντες ή ξένα κρατικά συμφέροντα, προκειμένου να αποτραπεί η συγκεκαλυμμένη εξωτερική επιρροή στον δημόσιο λόγο του Μαυροβουνίου·

41. χαιρετίζει τη δυναμική και εποικοδομητική κοινωνία των πολιτών του Μαυροβουνίου, η οποία διαδραματίζει καίριο και θετικό ρόλο στη μεταρρυθμιστική διαδικασία· ζητεί την ουσιαστική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη χάραξη πολιτικής, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση πιο συστηματικής συμμετοχής και έγκαιρης πρόσβασης στις σχετικές πληροφορίες· παροτρύνει τις αρχές να διασφαλίσουν ότι η νομοθεσία που σχετίζεται με την προσχώρηση στην ΕΕ δεν παρακάμπτει τις απαιτήσεις δημόσιας διαβούλευσης και τα καθιερωμένα πρότυπα συμμετοχικής διακυβέρνησης· ζητεί την επανέναρξη, μετά από μακρά διακοπή, των εργασιών του Συμβουλίου Συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, με σκοπό την οικοδόμηση συνεργατικών σχέσεων και την πραγματική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε μια διαφανή νομοθετική διαδικασία από πρώιμο στάδιο·

42. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει πλήρως όλες τις συστάσεις τις Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας· σημειώνει με ανησυχία τον αυξανόμενο αριθμό καταγγελιών για βασανιστήρια και εξαναγκασμό σε κατάθεση, τη συσσώρευση εκκρεμών υποθέσεων και την περιορισμένη χρήση εγγυήσεων, όπως η οπτικοακουστική καταγραφή των ανακρίσεων· εκφράζει τη λύπη του για τις ασυνεπείς αναστολές και πειθαρχικές διαδικασίες, καθώς και για τις επιεικείς κυρώσεις σε περιπτώσεις κακομεταχείρισης από την αστυνομία, και ζητεί άμεσες, αποτελεσματικές και αμερόληπτες έρευνες·

Συμφιλίωση και σχέσεις καλής γειτονίας

43. χαιρετίζει το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο φιλοξενεί την σύνοδο κορυφής ΕΕ–Δυτικών Βαλκανίων στις 5 Ιουνίου 2026 στο Tivat, η οποία προσφέρει μια σημαντική πλατφόρμα για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, την προώθηση του θεματολογίου προσχώρησης, την ενίσχυση της οικονομικής ολοκλήρωσης και την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων·

44. υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο των σχέσεων καλής γειτονίας και της περιφερειακής συνεργασίας στη διαδικασία διεύρυνσης· υπενθυμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας αποτελούν ένα από τα βασικά κριτήρια για την αξιολόγηση της προόδου στη διαδικασία προσχώρησης του Μαυροβουνίου, σύμφωνα με το διαπραγματευτικό πλαίσιο της ΕΕ· ζητεί την εξεύρεση εποικοδομητικών λύσεων σε εκκρεμή διμερή ζητήματα, σε πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού, με προτεραιότητα τα συμφέροντα των πολιτών· υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση ανεπίλυτων διμερών και

περιφερειακών διαφορών για την παρεμπόδιση των διαδικασιών προσχώρησης των υποψήφιων χωρών· χαιρετίζει τις διμερείς διαβουλεύσεις μεταξύ της Κροατίας και του Μαυροβουνίου ως εποικοδομητικό μηχανισμό για την επίλυση εκκρεμών ζητημάτων και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης·

45. συγχαίρει το Μαυροβούνιο για τη σταθερή του πρόοδο όσον αφορά τον εσωτερικό χειρισμό υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου· σημειώνει, ωστόσο, ότι από τον Ιούνιο του 2024 η ειδική εισαγγελία δεν έχει κινήσει νέες έρευνες ούτε έχει απαγγείλει κατηγορίες σε υποθέσεις εγκλημάτων πολέμου, και ότι δεν έχει σημειωθεί καμία πρόοδος όσον αφορά την ευθύνη της διοίκησης· υπογραμμίζει την ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες και να συνεχιστεί η δημιουργία αξιόπιστου και σταθερού ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά τις αποτελεσματικές έρευνες, διώξεις και δίκες που αφορούν υποθέσεις εγκλημάτων πολέμου, μεταξύ άλλων σε υποθέσεις υψηλού επιπέδου σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τα διεθνή πρότυπα· τονίζει τη σημασία της πρόσβασης σε αρχεία στο πλαίσιο αυτό·

46. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να συνεχίσει να υιοθετεί μια προορατική προσέγγιση για να διασφαλίσει την πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη και σε ουσιαστική αποζημίωση, συμπεριλαμβανομένων της θεσμικής στήριξης καθώς και της διασφάλισης επαρκών και δίκαιων αποζημιώσεων για όλα τα άτομα που ήταν αιχμάλωτοι πολέμου σε στρατόπεδα στο Μαυροβούνιο κατά τη δεκαετία του 1990· χαιρετίζει την περιφερειακή συνεργασία σε αυτά τα ζητήματα και ζητεί πλήρη συνεργασία στην περιοχή και με τα κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της ανταλλαγής αποδεικτικών στοιχείων και της αποσαφήνισης της τύχης των αγνοουμένων· χαιρετίζει τη σύλληψη στο Μαυροβούνιο, κατόπιν αιτήματος της Κροατίας, ενός ατόμου που καταδικάστηκε ερήμην για εγκλήματα πολέμου κατά αιχμαλώτων πολέμου, και επαινεί τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των δύο χωρών στην υπόθεση αυτή·

47. επαναλαμβάνει την ανησυχία του για τις εκφράσεις πολιτικού αναθεωρητισμού από ορισμένους πολιτικούς παράγοντες, οι οποίες υπονομεύουν τη λογοδοσία και εμβαθύνουν τις κοινωνικές διαιρέσεις· καταδικάζει απερίφραστα κάθε εξύμνηση εγκληματιών πολέμου και δημόσια άρνηση εγκλημάτων πολέμου·

48. εκφράζει την ανησυχία του για τις πολιτικές έννοιες και τα αφηγήματα που προωθούνται στην περιοχή, με τα οποία υποστηρίζεται η διασυνοριακή ενοποίηση ή ο συντονισμός με βάση την εθνοτική ταυτότητα, συμπεριλαμβανομένου του λεγόμενου «σερβικού κόσμου», και τα οποία αμφισβητούν την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα των γειτονικών κρατών· καλεί όλους τους περιφερειακούς παράγοντες να σεβαστούν την ανεξαρτησία του Μαυροβουνίου και να απόσχουν από παρεμβάσεις στις εσωτερικές του υποθέσεις· τονίζει ότι τα εν λόγω αφηγήματα δεν συνάδουν με

τις αρχές των σχέσεων καλής γειτονίας και τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ· τονίζει ότι το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων έγκειται στην ολοκλήρωση της ΕΕ και όχι σε ανταγωνιστικές γεωπολιτικές σφαίρες επιρροής·

49. επαναλαμβάνει την έκκλησή του να ανοίξουν τα αρχεία που αφορούν τις πρώην δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας και να επιτραπεί η πρόσβαση στους φακέλους της πρώην Γιουγκοσλαβικής Μυστικής Υπηρεσίας και της Μυστικής Υπηρεσίας του Γιουγκοσλαβικού Στρατού, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διεξοδική διερεύνηση και αντιμετώπιση των εγκλημάτων της κομμουνιστικής εποχής·

50. ζητεί να επιλυθούν τα εκκρεμή ζητήματα ιδιοκτησίας· τονίζει ότι η επίλυση εκκρεμών ζητημάτων που αφορούν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της επιστροφής, είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Μαυροβουνίου βάσει του κεφαλαίου 23 και παραμένει βασικό κριτήριο αξιολόγησης για το κλείσιμο των διαπραγματεύσεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

51. χαιρετίζει τη συμμετοχή του Μαυροβουνίου στο σχέδιο ανάπτυξης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια· επαινεί την πρόοδο που έχει σημειώσει όσον αφορά την εφαρμογή του μεταρρυθμιστικού του προγράμματος, με την εκταμίευση 18 εκατομμυρίων EUR, και ενθαρρύνει την περαιτέρω εφαρμογή του· τονίζει τη σημασία των μετρήσιμων και διαρκών αποτελεσμάτων στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς του κράτους δικαίου και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών·

52. εξακολουθεί να ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να αξιοποιήσει πλήρως και αποτελεσματικά όλη τη χρηματοδότηση της ΕΕ που του χορηγείται, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, την επιτάχυνση του προγραμματισμού και της σύναψης συμβάσεων, και τη βελτίωση του συντονισμού· τονίζει τη σημασία της ευρείας και ουσιαστικής συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, των επιχειρηματικών ενώσεων, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα στάδια, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου του σχεδιασμού των μεταρρυθμιστικών μέτρων, στην υλοποίηση των έργων και στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων· υπενθυμίζει την υπαγωγή της χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ σε όρους, με την οποία η χρηματοδότηση εξαρτάται από την επίτευξη απτής προόδου όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και τον σεβασμό του κράτους δικαίου·

53. χαιρετίζει την επιχειρησιακή συμμετοχή του Μαυροβουνίου στον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (SEPA), η οποία σηματοδοτεί ένα βασικό βήμα προς τη βαθύτερη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση με

την ΕΕ και τη μείωση του κόστους συναλλαγών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις· σημειώνει τα αρχικά πορίσματα που δείχνουν σημαντική εξοικονόμηση στο κόστος συναλλαγών από τότε που άρχισε να λειτουργεί ο SEPA τον Οκτώβριο του 2025·

54. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόταση της Επιτροπής να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις με τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων, συμπεριλαμβανομένου του Μαυροβουνίου, για την επέκταση του καθεστώτος περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού της ΕΕ, επιτρέποντας έτσι στους πολίτες και τις επιχειρήσεις να επωφεληθούν από την απρόσκοπτη κινητή συνδεσιμότητα σε εγχώριες τιμές σε ολόκληρη την ΕΕ και τα Δυτικά Βαλκάνια, ώστε να ενισχυθούν οι διαπροσωπικές επαφές, να τονωθούν οι οικονομικοί δεσμοί, να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικές ανταλλαγές και να διευκολυνθεί ο τουρισμός· υπογραμμίζει ότι η εν λόγω πρωτοβουλία αποτελεί συγκεκριμένο βήμα προς τη βαθύτερη προενταξιακή ολοκλήρωση, στηρίζει τους διασυνοριακούς κοινωνικούς και οικονομικούς δεσμούς και αποφέρει απτά οφέλη στους πολίτες πολύ πριν από την πλήρη ένταξη στην ΕΕ· επικροτεί την έγκριση, από το Συμβούλιο, της έναρξης διαπραγματεύσεων για την επέκταση του καθεστώτος περιαγωγής με χρέωση εσωτερικού στους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων και ζητεί την έγκαιρη σύναψη διμερών συμφωνιών με τους εν λόγω εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων·

55. σημειώνει την οικονομική ανάπτυξη του Μαυροβουνίου και το παροτρύνει να συνεχίσει τη δημοσιονομική πειθαρχία, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τη βελτίωση της διακυβέρνησης, και τα μέτρα που χρειάζονται για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, των ξένων επενδύσεων και της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει τις τελωνειακές, κοινωνικές και φορολογικές πολιτικές με τα πρότυπα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της διαφάνειας και της αποτελεσματικής ανταλλαγής φορολογικών πληροφοριών, για να επιτευχθεί πρόοδος βάσει του κεφαλαίου 16· καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμιστεί με το πλαίσιο της ΕΕ για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, ιδίως σε στρατηγικούς τομείς όπως η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, οι υποδομές ζωτικής σημασίας και τα μέσα ενημέρωσης, προκειμένου να αποτραπούν οι στρατηγικές εξαρτήσεις και να διασφαλιστούν οι υποδομές ζωτικής σημασίας και οι βασικοί οικονομικοί τομείς· εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρώτη ειδική διάσκεψη ΕΕ–Μαυροβουνίου για τις επενδύσεις, ως ισχυρή ένδειξη της εμβάθυνσης των οικονομικών δεσμών·

56. καλεί το Μαυροβούνιο να ενισχύσει την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών και να βελτιώσει την επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με τις επιχειρήσεις· τονίζει ότι η προστασία των προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων των πολιτών πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα συστήματα· εκφράζει την ικανοποίησή του

για τις εκκλήσεις να ενσωματωθούν όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων στην ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ πριν από την προσχώρησή τους στην ΕΕ·

57. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εντείνει τον αγώνα του κατά της διαφθοράς στις δημόσιες συμβάσεις, ενισχύοντας το νομικό πλαίσιο και βελτιώνοντας τον εντοπισμό παρατυπιών, και το καλεί να διασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση όλων των διακυβερνητικών συμφωνιών με τους κανόνες και τις αρχές της ΕΕ·

Ενέργεια, περιβάλλον και συνδεσιμότητα

58. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εντείνει τις προσπάθειές του για μια βιώσιμη και πράσινη μετάβαση και να εγκρίνει και να εφαρμόσει επιτέλους το εθνικό του σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα· τονίζει τη σημασία της ενεργειακής ασφάλειας, της διαφοροποίησης του εφοδιασμού, της μείωσης των στρατηγικών εξαρτήσεων από εξωτερικούς παράγοντες και της πλήρους ενσωμάτωσης στην περιφερειακή και ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας· ζητεί να υπάρξει πλήρης ευθυγράμμιση με τη δέσμη μέτρων για την ενοποίηση του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και να υιοθετηθούν ισχυρότερα μέτρα ενεργειακής απόδοσης· ζητεί ευθυγράμμιση με τα πρότυπα της ΕΕ για την ασφάλεια του εφοδιασμού και διαφανείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων·

59. καλεί το Μαυροβούνιο να εντείνει τις προσπάθειές του για την εκπλήρωση των τελικών κριτηρίων αξιολόγησης του κεφαλαίου 27 και να επιταχύνει την ευθυγράμμιση με το περιβαλλοντικό κεκτημένο της ΕΕ και την αποτελεσματική εφαρμογή του σε όλους τους σχετικούς τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ποιότητα του αέρα, τα ύδατα, την προστασία της φύσης, τη διαχείριση των αποβλήτων, τη βιομηχανική ρύπανση και την κλιματική αλλαγή, και να εγκρίνει στρατηγικές και σχέδια δράσης για την ποιότητα του αέρα και την προστασία της φύσης, καθώς και τοπικά σχέδια διαχείρισης αποβλήτων· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο προσχώρησε στο πρόγραμμα LIFE της ΕΕ· καλεί όλα τα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στον δήμο Zeta κατά τρόπο που να σέβεται τόσο την ανάγκη κατασκευής της μονάδας όσο και τις ανησυχίες του τοπικού πληθυσμού·

60. καλεί το Μαυροβούνιο να διαφυλάξει τις περιοχές υψηλής αξίας από άποψη βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Emerald και εκείνων με μελλοντικό χαρακτηρισμό Natura 2000, διασφαλίζοντας τη νομική προστασία τους και την ευθυγράμμισή τους με τις σχετικές οδηγίες της ΕΕ· καλεί το Μαυροβούνιο να επιταχύνει σημαντικά τη δημιουργία και την εφαρμογή του δικτύου Natura 2000 σε πλήρη ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ, διασφαλίζοντας ότι ο προσδιορισμός, ο χαρακτηρισμός και η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών θα βασίζονται σε

επιστημονικά κριτήρια και διαφανείς διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης· ζητεί ισχυρότερη επιβολή της νομοθεσίας για την καλή διαβίωση των ζώων·

61. ζητεί από το Μαυροβούνιο να ενισχύσει τις διοικητικές και ελεγκτικές του ικανότητες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο και να βελτιώσει τον διοργανικό συντονισμό και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με έργα υποδομής, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ των στρατηγικών περιβαλλοντικών εκτιμήσεων, των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των διαδικασιών δέουσας εκτίμησης· καλεί το Μαυροβούνιο να στρέψει την πολιτική μεταφορών του προς μια βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα·

62. τονίζει τη σημασία των περιφερειακών μεταφορών και της ενεργειακής συνδεσιμότητας ως βασικού στοιχείου της οικονομικής ανάπτυξης και σταθερότητας στα Δυτικά Βαλκάνια και ζητεί έργα που να εμβαθύνουν την ολοκλήρωση με τα κράτη μέλη της ΕΕ· εκφράζει την ανησυχία του για τους πρόσφατους αποκλεισμούς στα σημεία διέλευσης των συνόρων στον χώρο Σένγκεν από επαγγελματίες οδηγούς από χώρες των Δυτικών Βαλκανίων οι οποίοι σχετίζονται με την εφαρμογή του συστήματος εισόδου-εξόδου της ΕΕ από τον Οκτώβριο του 2025· υπογραμμίζει ότι οι παρατεταμένες διαταραχές ενέχουν τον κίνδυνο να επηρεάσουν αρνητικά τις αλυσίδες εφοδιασμού, τις εμπορικές ροές και τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Μαυροβουνίου· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, πιθανές ρεαλιστικές και νομικά ορθές λύσεις που να εξισορροπούν την επιχειρησιακή πραγματικότητα στον τομέα των μεταφορών με την ανάγκη διατήρησης της ακεραιότητας του κεκτημένου του Σένγκεν, εξασφαλίζοντας κατάλληλες εγγυήσεις και αποτρέποντας τυχόν καταχρήσεις·

°

° °

63. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και να το μεταφράσει στη μαυροβουνιακή γλώσσα και να το προωθήσει στον πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου.